

CONCEPT

Werkplan College en Forum Standaardisatie 2014

Van een solide basis naar brede adoptie II

Opgesteld door: Bureau Forum Standaardisatie
Datum: 17 oktober 2013

Documenthistorie			
Datum	Versie	Auteur	Opmerkingen
16 aug	0.1	Maarten van der Veen	Eerste opzet
09 sept.	0.2	Maarten van der Veen	Eerste invulling dossiers
26 sept	0.3	BFS	Invulling deeldossiers
29 sept	0.4	BFS - Ludwig	Inleiding en mandaat toegevoegd
02 okt	0.5	BFS werkversie	Eerste input heidag BFS verwerkt
08 okt	0.53	Maarten van der Veen	Input van bureauleiden verwerkt
10 okt	0.58	Ludwig Oberendorff	Nadere input bureauleiden verwerkt Redigering door Forumvoorzitter verwerkt
17 okt	0.6	Ludwig Oberendorff	Paragraaf met nieuwe activiteiten/accenten toegevoegd
07 nov	0.7	Maarten van der Veen	Opmerkingen Forumleden verwerkt
13 nov	0.9	Ludwig Oberendorff	Concept versie tbv. instemming College

Inhoud

Inleiding	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Leeswijzer	3
1.3 Informatie-infrastructuur van de iOverheid kan niet zonder standaardisatie	3
1.4 Aanpak	4
1.5 nieuwe activiteiten 2013; continuïteit en vernieuwing	5
1.6 Mandaat	6
2. De Dossiers in 2014	7
2.1 Overzicht van de activiteiten	7
2.2 Activiteiten Forum en College: De rode draad	9
2.2.1 Kerndossier Open Standaarden	9
2.2.2 Dossier Voorzieningen	9
2.2.3 Dossier Samenhang en beheer	9
2.2.4 Adviesdossiers	10
2.2.3 Horizontale dossiers	11
2.3 Deelplannen	12
2.3.1 Dossier: Open standaarden lijsten	12
2.3.2 dossier Adoptie	14
2.3.3 dossier: Samenhang en beheer	16
2.3.4 dossier Voorzieningen	18
2.3.5 dossier Semantiek	20
2.3.6 dossier Vraagsturing	22
2.3.7 dossier Internationaal	24
2.3.8 dossier Communicatie	26
3. Budget & begroting – PM	28

Inleiding

1.1 Inleiding

Inleiding

De kabinetsplannen (Regeerakkoord "Bruggen slaan", Digitale overheid 2017 en de Roadmap daarnaartoe, Digitale agenda.nl, Open Overheid) stellen dat burgers en bedrijven bij de dienstverlening voortaan centraal staan, daarbij vanaf 2017 het recht hebben hun transacties met de overheid digitaal af te kunnen handelen, terwijl de overheid tegelijkertijd kleiner wordt, veel taken van het Rijk naar de gemeenten worden gedecentraliseerd en er zwaar moet worden bezuinigd. Die plannen vergen dat overheden actief digitaal samenwerken over organisatiegrenzen en sectoren heen. Dat vergt op zijn beurt actieve inzet op het gebied van interoperabiliteit in het algemeen en standaardisatie in het bijzonder. **Zonder verdergaande standaardisatie is vergaande samenwerking, en daarmee de realisatie van de kabinetsplannen – zoals het recht om in 2017 digitaal zaken te kunnen doen – niet mogelijk.**

Het Forum Standaardisatie selecteert open standaarden die vindbaarheid van gegevens, digitale uitwisseling en hergebruik mogelijk maken. Het College Standaardisatie geeft status aan die standaarden. De Collegeleden hebben met elkaar afgesproken dat zij standaarden die door hen op de 'pas toe of leg uit' lijst zijn geplaatst in hun eigen organisatie zullen toepassen. Dat is een vorm van zelfbinding. Ten behoeve van het algemeen belang wordt een deel van de eigen autonomie ingeleverd. Dat blijkt in de praktijk te werken.

In dit concept werkplan 2014 wordt aangegeven welke activiteiten het Forum Standaardisatie onderneemt om standaardisatie te stimuleren en de interoperabiliteit en daarmee de slagkracht van de Nederlandse overheid te versterken.

1.2 Leeswijzer

Dit werkplan begint met de doelen van het Kabinet en Forum en College (het 'waarom'). Vervolgens wordt aangegeven welke aanpak wordt gekozen om deze doelen te realiseren (het 'hoe') en welke activiteiten daarbij horen (het 'wat'). Deze activiteiten staan in hoofdstuk 2 nader uitgewerkt. Tot slot staat in hoofdstuk 3 een inschatting van het budget om de activiteiten uit te voeren.

1.3 Informatie-infrastructuur van de iOverheid kan niet zonder standaardisatie

Standaardisatie is een combinatie van generieke, sectoroverstijgende en sectorspecifieke afspraken. De generieke afspraken maken het mogelijk dat er straks sprake is van probleemloze communicatie, informatie uitwisseling en informatie hergebruik van de diverse en heterogene informatiesystemen van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en de diverse overheidsorganisaties. De specifieke afspraken zorgen ervoor dat in specifieke informatieketens (inkomen, sociale zekerheid, zorg, openbare orde en veiligheid, milieu etc.) detailafspraken worden gemaakt die contextafhankelijke uitwisseling borgen. Generiek en specifiek zijn beide nodig. Uitgangspunt bij acties is dat de specifieke afspraken door betreffende ketenpartners worden gemaakt. Het College Standaardisatie borgt in goede samenwerking met de ministeries van BZK en EZ de sectoroverstijgende en generieke afspraken. In het verleden konden verschillende sectorspecifieke standaarden goed naast elkaar bestaan omdat tussen sectoren geen communicatie plaatsvond, maar als gevolg van de grote decentralisatieoperaties, waarbij de gemeenten een ketenregierol gaan vervullen, zal de behoefte aan afstemming tussen generieke en sectorspecifieke afstemming toenemen. Ook het belang van internationale, vooral Europese afstemming neemt toe. Gegevensstromen gaan steeds vaker over de

grenzen heen. Vandaar dat in Europees verband veel aandacht wordt besteed aan bredere toepassing van door lidstaten geselecteerde open standaarden.

Standaarden horen onlosmakelijk bij de stelsels die samen de iOverheid vormen. In het kader van iNUP zijn tal van voorzieningen ontwikkeld. Er is een stelsel van basisregistraties, NUP voorzieningen en shared services, naast het openbare internet is er een beveiligd overheidsnetwerk, toegang en herkenning van personen en bedrijven wordt via een federatief authenticatiestelsel (eID stelsel.NL) ingericht.

Dat geheel kunnen we beschouwen als onze informatie-infrastructuur. De analogie met de verkeersinfrastructuur dringt zich al snel op. In die verkeersinfrastructuur sluiten fietspaden, wegen, snelwegen, treinverkeer en zelfs vliegverkeer op elkaar aan. Je kunt zelf bepalen waar je heen wilt en vervolgens het verkeersmiddel (of aansluitende verkeersmiddelen) kiezen om op je bestemming te komen. Onderdeel van die verkeersinfrastructuur zijn ook signalen en regels. Je moet aan de rechterkant van de weg rijden, mag met je fiets niet op de snelweg, moet stoppen bij rood licht enzovoorts. Zonder dergelijke afspraken loopt de verkeersinfrastructuur vast. Hoe beter de afspraken, hoe efficiënter de infrastructuur. Daarvoor is het niet alleen nodig dat er afspraken gemaakt worden, maar ook dat gebruikers van die infrastructuur zich eraan houden (adoptie). Hetzelfde geldt ook voor de digitale infrastructuur. Met de afspraken rond standaardisatie zijn we in feite bezig om samen een informatie-infrastructuur door te ontwikkelen en efficiënter te maken. Delen zijn er al, maar ze sluiten nog niet optimaal op elkaar aan en onderdelen ontbreken nog.

1.4 Aanpak

Kern van de taken van Forum en College standaardisatie is het onafhankelijk selecteren en beoordelen van open standaarden en voorzieningen die informatie uitwisseling en hergebruik bevorderen en zo interoperabiliteit en economische besparingen stimuleren.

De kracht van het Forum is er in gelegen dat zij uit de veelheid van open standaarden die standaarden selecteert die het hoogste rendement beloven. Daarvoor is een open procedure ontwikkeld waarin experts kijken naar de kwaliteit en volwassenheid van de standaard, de openheid en het verwachte rendement. Hierbij worden nadrukkelijk alle stakeholders betrokken, er participeren experts vanuit ondermeer overheden, bedrijfsleven en wetenschap. Daarna vindt er een openbare consultatie plaats. Deze open procedure levert open standaarden op, die vrij te gebruiken en niet-leverancier-gebonden zijn (voorkomen daarmee *vendor-lockin*).

De procedure wordt als degelijk beoordeeld. Betrokkenen in sectoren adopteren die procedure. Het feit dat ook de Europese Commissie de Nederlandse procedure vrijwel volledig heeft overgenomen laat zien dat de kwaliteit ervan erkend wordt. Breed gebruik (en goed beheer) van de procedure helpt zo om generieke en specifieke standaardisatie afspraken op elkaar aan te laten sluiten. Het Forum wordt steeds meer een onafhankelijke autoriteit die afstemming tussen generieke en specifieke standaarden borgt en als kennisinstituut de helpende hand biedt bij standaardisatie issues.

Door de gedegen en open procedures is sprake van netwerksturing waarbij het algemeen belang prevaleert boven het organisatie specifieke belang. De keuze van het College en het commitment van de leden zich aan de eigen afspraken te houden doorbreekt de impasse waarbij iedereen zijn eigen oplossing gebruikte. Die waren immers niet (of onvoldoende) interoperabel. De procedures van Forum en College bouwen daartoe voort op de beleidslijnen die door de ministers van EZ en BZK aan het parlement zijn aangeboden. Kern van de activiteiten van het Forum is daarmee het identificeren, selecteren en beoordelen van open standaarden en voorzieningen conform de ontwikkelde procedures en het voordragen voor besluitvorming.

De keuze van het College is niet vrijblijvend. Deze impliceert immers dat sommige partijen afscheid moeten nemen van standaarden waar ze aan gewend waren. Naast

selectie, beoordeling en status geven is daarom aandacht voor adoptie en gebruik cruciaal. Adoptie gaat niet vanzelf. De tweede kernactiviteit van het Forum bestaat daarmee uit het uitvoeren van adoptie activiteiten. Deze zijn ontwikkeld vanuit een voorkeur voor zelfsturing en verantwoording. Van groot belang is daarmee dat die adoptieactiviteiten voldoende prikkelend zijn. Het moet voor iedereen duidelijk zijn dat uitgelegd moet worden als van de 'pas toe of leg uit' -lijst wordt afgeweken en wie zich aan de afspraken houdt en wie niet (voor voorzieningen geldt overigens een niet verplichtend regime). Het Forum doet dat niet alleen, waar mogelijk wordt aansluiting gezocht bij bestaande bestuurlijke gremia als de BRG, het ICCIO, KING en de overlegkoepels van inkopers.

De scope van het Forum - waarin zowel overheden als bedrijfsleven en wetenschap zitting hebben - is breed. Standaarden en voorzieningen betreffen zowel data, opslag, toegang en transport van gegevens. Werd in het verleden vooral gekeken naar sector overstijgende standaarden en standaarden waarvoor geen eigenaar bestond, in 2014 komt meer het accent te liggen op de samenhang van standaarden en voorzieningen. Ook met standaarden die sector of ketenspecifiek zijn. De verwachting is dat daarmee sneller en breder interoperabiliteit gerealiseerd kan worden. Daartoe wordt overleg gestart met sector knooppunten als BKWI, Surf, Nictiz en KING.

Voor alle activiteiten van het Forum geldt dat ze moeten voorzien in een duidelijke behoefte. Dat komt ondermeer naar voren in het dossier Vraagsturing. Sinds 2006 heeft het ondersteunende Bureau Forum Standaardisatie een rijke expertise opgebouwd. In dit werkplan is er rekening mee gehouden dat het Bureau desgevraagd ondersteuning biedt aan projecten van anderen. De participatie van het Forum in het dossier Vraagsturing heeft als bijkomend voordeel dat vaak al proactief kan worden geacteerd op nieuwe ontwikkelingen.

Teneinde de goede aansluiting op projecten elders in Europa te borgen en het Nederlandse belang in de Europese besluitvorming te ondersteunen wordt in goed overleg met de ministeries van EZ en BZK actief geparticipeerd in de Europese gremia.

1.5 nieuwe activiteiten 2013; continuïteit en vernieuwing

De kerntaken van Forum standaardisatie worden in 2014 voortgezet. Het enerzijds toetsen van standaarden en anderzijds ondersteunen van de adoptie van de reeds getoetste standaarden vormen ook in 2014 de spil van het werk van Bureau Forum Standaardisatie. Net als in 2013 wordt de aandacht voor de adoptie van standaarden nog verder geïntensiveerd. Daartoe zal Bureau Forum Standaardisatie in 2014 de volgende nieuwe taken oppakken:

- a. Het opsporen en aanpakken van knelpunten bij de adoptie van open standaarden, met name in het aanbestedingsproces. Uit de meest recente monitor open standaarden blijkt dat nog lang niet in alle gevallen bij aanbestedingen naar de relevante standaarden wordt gevraagd. BFS zal in 2014 inventariseren waarom niet naar de relevante standaarden is gevraagd, en op welke wijze dit in de toekomst wel geborgd kan worden.
- b. Extra inzet op de adoptie van standaarden via leveranciers van IT-systemen en software (wanneer leveranciers deze standaard aanbieden, worden ze ook toegepast wanneer de aanbestedende overheidsorganisatie vergeet daarom te vragen).
- c. Samenwerking met de stakeholders bij de verschillende veiligheidsstandaarden. Voor maximaal effect zal de adoptieaanpak van deze standaarden niet per standaard, maar in samenhang opgepakt worden.
- d. Versnellen van het gebruik van open standaarden in generieke voorzieningen. Door meer focus te leggen op de adoptie van de overheidsbrede generieke infrastructuur

dragen Forum en College effectief bij aan het realiseren van de i Overheidsdoelstellingen. Bureau Forum Standaardisatie zal in het verlengde van de 'Monitor Open Standaarden' ,samen met o.a. de I-standaardisatie commissie Rijk, de beheerders van verschillende generieke voorzieningen bevragen over het huidige gebruik (en beheer) van open standaarden en met hen bespreken hoe en wanneer ontbrekende standaarden alsnog kunnen worden opgenomen in de voorzieningen. Het aanbrengen van samenhang tussen de verschillende standaarden op de lijsten. Enerzijds gaat het om een betere visualisatie en vindbaarheid van de lijsten zelf, anderzijds gaat het om, gezamenlijk met de beheerders van de standaarden, nauwkeuriger afstemmen hoe de verschillende standaarden zich tot elkaar verhouden en in welke situatie welke standaard relevant is. Dit is van toenemend belang voor de afstemming van verschillende sectorale standaarden met de bovensectorale standaarden die Forum en College voorschrijven via de 'pas toe of leg uit'-lijst.

- e. Onderzoek doen naar de toepassing van de standaardisatiescan in andere topsectoren in 2014. In 2013 is de scan reeds binnen de Topsector: agro-food (Floricode), toegepast.
- f. Pro-actief adviseren bij grote ICT projecten. Het Forum zal bijvoorbeeld bij consultaties vanuit deze projecten, vanuit de eigen verantwoordelijkheid voor interoperabiliteit en standaardisatie adviseren. Hoe eerder in deze projecten met deze punten rekening wordt gehouden, hoe groter de kans op een gunstige uitkomst. In 2013 heeft het Forum op deze wijze bijgedragen aan het traject eID en OverheidsNetwerken 2013 (ON2013).
- g. Er wordt bekeken op welke wijze het Forum een bijdrage kan leveren aan het KING project Verkenning Informatievoorziening Sociaal Domein (VISD), dat de gevolgen van de grote decentralisaties voor de informatievoorziening in kaart brengt. Daarin wordt de afstemming tussen sectorspecifieke standaarden in de domeinen zorg, jeugdzorg en arbeid) en generieke standaarden als potentieel probleem benoemt. Hier liggen vragen om ook naar de afstemming tussen verschillende sectorspecifieke standaarden te kijken, en naar de verhouding met generieke standaarden. Het Forum zal daar desgevraagd bij adviseren.
- h. Tot slot; niet direct gericht op adoptie, maar een onderwerp met een belangrijk potentieel: Bijdragen aan de ontwikkeling van een Uri-strategie en Linked open data. Beide ontwikkelingen hebben een belangrijk potentieel bij het oplossen van semantische vraagstukken. Forum en College zullen in 2014 bijdragen aan de vervolg-pilots van deze projecten.

Voor de keuze van de nieuwe activiteiten is net als in voorgaande jaren uitgegaan van dezelfde uitgangspunten:

- Er moet een duidelijke behoefte bestaan aan de activiteit
- De activiteit moet interoperabiliteit bevorderen
- De activiteit moet gericht zijn op een bovensectoraal probleem of een probleem zonder duidelijke eigenaar.

1.6 Mandaat

In 2014 wordt besloten of wordt overgegaan tot een verlenging van het mandaat van College, Forum en Bureau.

Uit een eerder uitgevoerde evaluatie (2011) kwam naar voren dat bestaansrecht, scope, doelstellingen en taken niet ter discussie staan. Dat blijkt nog steeds het geval. Betrokkenen zijn van mening dat voor betrouwbare en veilige gegevensuitwisseling en –

hergebruik voor de publieke sector er open standaarden moeten worden afgesproken en dat op de toepassing daarvan moet worden gestuurd.

Eén van de activiteiten die in 2014 wordt uitgevoerd ter onderbouwing van het besluit over het mandaat betreft het verslag dat het College aan de minister van EZ uitbrengt over de doeltreffendheid en effecten van haar werkzaamheden¹. In het jaarverslag 2013 zal daartoe een overzicht van de laatste 4 jaar worden opgenomen.

2. De Dossiers in 2014

2.1 Overzicht van de activiteiten

De kernactiviteiten van het forum betreffen de lijsten met open standaarden, en de adoptie van die standaarden op de lijsten. Omdat nadrukkelijk wordt gevraagd om de samenhang van de standaarden op de lijst inzichtelijk te maken en te vergroten, is er in 2014 een apart dossier Samenhang ingericht. Daarin zal ook aandacht worden besteed aan samenhang tussen sectorale standaarden².

Met het Voorzieningendossier stuurt het College op (her)gebruik van reeds ontwikkelde voorzieningen binnen de publieke sector. In 2014 worden onder andere de eerste procedures afgerond en geëvalueerd.

Ook in 2014 wordt verder gewerkt volgens het principe van vraagsturing, waarbij partijen het Forum vragen om gericht actie te nemen. Deze activiteiten ondersteunen de kernactiviteiten van het Forum en College. Immers, voor effectieve standaardisatie is van belang dat er in concrete casussen en ketens overeenstemming is over de gebruikte semantiek en is het bovendien van belang bij welke processen of bij welke voorzieningen de standaarden een rol spelen.

Daarnaast zal het Forum altijd vanuit de eigen expertise blijven signaleren en besluiten of er m.b.t. de verschillende onderwerpen activiteiten dienen te worden opgepakt. Dit sluit aan bij haar rol om mogelijke 'witte vlekken' op het vlak van standaardisatie te signaleren en te adresseren.

Tot slot zijn twee zogeheten horizontale dossiers: Internationaal en Communicatie. De ingezette activiteiten hebben hun oorsprong hebben in de overige dossiers maar het is effectiever ze dossieroverstijgend aan te pakken.

¹ Uiterlijk 31 december 2014, conform artikel 4 van het Instellingsbesluit College en Forum Standaardisatie

² Conform het advies in de Architectuurschets van de Programmaraad Stelsel van Basisregistraties, waarbij het Forum het proces naar meer samenhang tussen sectorale standaarden faciliteert.

Standaardisatie activiteiten		
Kerndossier Open standaarden	Toetsingsprocedure en lijsten open standaarden	Toetsen en toevoegen van (aangedragen) open standaarden aan de lijst
	Adoptie en naleving open standaarden	Stimuleren van gebruik van standaarden op de lijst.
		Signaleren en agenderen van kansen en/of 'witte vlekken' die adoptie in de weg staan
		Bevorderen transparantie over toepassing van open standaarden binnen e-overheidsvoorzieningen.
		Follow up van signalen uit de monitor open standaarden in Forum en College
		Gelet op het belang van cybersecurity, zal speciale aandacht uitgaan naar standaarden op het gebied van informatiebeveiliging, en de adoptie daarvan (onder andere de informatiebeveiligings-standaarden die al op de lijst staan)
Dossier Samenhang en beheer	Samenhang visualiseren en stimuleren	- Samenhang tussen de standaarden van de lijst inzichtelijk maken en vergroten - Samenhang tussen sectorale standaarden stimuleren door faciliteren overleg tussen bestaande beheerorganisaties, - Hulp aan beheerorganisaties van standaarden
Dossier Voorzieningen	Toetsingprocedure en lijst	Toetsen en toevoegen van (aangedragen) voorzieningen aan de 'overweeg' lijst met vervolgens de mogelijkheid van een meer verplichtend regime.
Adviesdossiers	Aanpak: nadrukkelijk wordt ingezet op vraagsturing. Door koppeling met een concreet probleem/casus of keten, wordt de meerwaarde duidelijk. E.e.a. naast de structurele taak ook ongevraagd advies te geven.	
	Standaardisatiescan	In kaart brengen van standaardisatie vraagstukken en kansen bij een casus of binnen een keten, met behulp van de standaardisatiescan aanpak. - uitvoeren scan in de tuinbouwsector - instrument evalueren met het oog op bredere toepasbaarheid
	Standaardisatie advies	Adviesrol van Forum bij trajecten als ondermeer eID-stelsel en RijksOverheidsNetwerk 2.0 (RON2.0)
	Semantiek	Bevorderen van semantische interoperabiliteit krijgt vorm via participatie in vernieuwende trajecten (zoals Linked Data/Linked Open Data), bevorderen van samenhang (van semantische standaarden) en vraaggestuurd adviseren.
	Handreiking betrouwbaarheidsniveaus	Eind 2013 is een nieuwe versie van de Handreiking betrouwbaarheidsniveau's afgerond, inclusief een hoofdstuk over de elektronische handtekening. In 2014 wordt een community/platform ingericht voor het beheer en onderhoud van de Handreiking
	Stelsel van basisregistraties	Deelname in stuurgroepen Werkend Stelsel en Stelselcatalogus
	NORA	Bijdragen aan NORA katernen en Wiki.
Horizontale dossiers		
Internationaal		Bijhouden wat er internationaal speelt, en waar Nederlandse belangen in het spel zijn.
		Bijgedragen aan de Nederlandse inbreng op standaardisatiegebied.
		Betrekken van het bedrijfsleven bij het vaststellen van het "Nederlands belang" en de Nederlandse inbreng.
Communicatie	Marketing- en communicatieplan	Uitvoeren van het in 2013 vastgestelde marketing- en communicatieplan, waarin de verschillende doelgroepen van Forum en College zijn onderkend, inclusief de wijze waarop deze zullen worden benaderd.

2.2 Activiteiten Forum en College: De rode draad

Hier wordt per dossier samengevat wat de focus van de activiteiten zal zijn in 2014.

2.2.1 Kerndossier Open Standaarden

Open standaarden: toetsingsprocedure en het beheer van de lijsten

In 2013 is de toetsingsprocedure verder geoperationaliseerd voor de mogelijkheid om bij toetsing van standaarden de status 'uitstekend beheerproces' te kunnen verstrekken. In 2014 zal voor het eerst getoetst worden aan de hand van deze geoperationaliseerde procedure. Ook zal in 2014 de functionele samenhang tussen de standaarden op de lijsten beter in beeld gebracht worden en zal de weergegeven informatie een meer transparant onderscheidt bevatten, tussen de verschillende doelgroepen, voor wie de informatie relevant is. Verder zal worden ingezet op extra bekendheid van de lijsten en de mogelijkheid tot het aanmelden van nieuwe standaarden. Er wordt in het bijzonder ingezet op de bekendheid bij gemeenten, provincies en waterschappen via bijvoorbeeld KING de VNG, IPO en de Unie van Waterschappen.

Open standaarden: adoptie

Het doel van de activiteiten in 2014 is het bevorderen van de adoptie van open standaarden van de 'pas toe of leg uit'-lijst door de adoptie-voortgang en barrières voor standaarden te signaleren en adresseren. Waar nodig kunnen vervolgens (aanvullende) adoptie-instrumenten worden ingezet. Nieuw is de herijking, aanvulling en prioritering van adoptie-aanpak door per standaard een adoptieplan op te stellen waarbij gericht adoptie-instrumenten worden ingezet. Bij de prioritering wordt gefocust op de opgaven uit het regeerakkoord: informatiebeveiliging, het stelsel van basisregistraties/shared services/iNUP, en de decentralisatie opgave. In het plan wordt de communicatie naar de verschillende belanghebbenden opgenomen. Dit zijn zowel belanghebbenden in de (semi-)publieke sector als marktpartijen zoals leveranciers van software. Voor de Rijksbrede adoptie wordt nauw samengewerkt met ICCIO, door in te zetten op 'sturing aan de voorkant'. Daarbij kan ondermeer gedacht worden aan opname van een Open Standaarden-check bij de toetsing van voorstellen door CIO-office (waarin het bureau Forum Standaardisatie desgewenst tweedelijns advies kan geven), versterkte stimulering aan de inkoop kant, verdere verbinding van Architectuur en Open Standaarden en inzet op de adoptie van Open Standaarden via het gebruik van basisregistraties/shared services en iNUP voorzieningen. Verder kan gedacht worden aan het opnemen van de verantwoording over standaardisatie via het Rijks ICT dashboard.

2.2.2 Dossier Voorzieningen

In 2013 heeft het College de toetsingsprocedure voor plaatsen van voorzieningen op een 'Overweeglijst' goedgekeurd. Doel van de procedure en de lijst is het stimuleren van (her)gebruik van reeds ontwikkelde voorzieningen binnen de publieke sector. Onderdeel van de procedure is het formuleren van adoptieadviezen. In 2014 worden de eerste procedures, die in 2013 gestart zijn, afgerond. Het Forum zal waar zinvol en mogelijk adoptie-activiteiten voor deze voorzieningen ondersteunen. Daarnaast worden twee nieuwe voorzieningen in procedure genomen en wordt verkend wat kansrijke potentiële kandidaten zijn. Goede afstemming met stakeholders, waaronder BZK-OBR en KING blijft speerpunt.

2.2.3 Dossier Samenhang en beheer

In het Forum is gevraagd de samenhang van standaarden duidelijker inzichtelijk te maken en te vergroten. Verder is – in de Architectuurschets van de Programmaraad Stelsel van Basisregistraties (PSB) – gevraagd het proces van harmonisatie van

standaarden ook 'vanuit onderop' te stimuleren, door het gesprek tussen sectorale samenwerkingsorganisaties/ beheerders van (sectorale) standaarden tot stand te brengen³. . Daarnaast wordt het open beheer van standaarden in dit dossier gestimuleerd: als een standaard afgewezen wordt voor de 'pas toe of leg uit'-lijst is dat negen van de tien keer door het gebrek aan open beheer processen.

Omdat voor beide opdrachten dezelfde stakeholders relevant zijn, zijn deze twee aspecten samengevoegd in één dossier.

Op het gebied van inhoudelijke kennisdeling tussen deze samenwerkings/beheerorganisaties, zal een relatie worden gelegd met het semantiek dossier, bijvoorbeeld ook voor de modellering van de semantiek.

Tot slot wordt als onderdeel van dit dossier geparticipeerd in de optimalisatie van de NORA-Wiki en bijbehorende architectuurbeschrijving , waarin de samenhang van de NORA en overige referentiearchitecturen wordt weergegeven.

2.2.4 Adviesdossiers

Naast het kerndossier Open standaarden en het dossier Voorzieningen, bestaan de activiteiten van het Forum uit een aantal Adviesdossiers.

Aanpak

Zowel vanuit het College als vanuit het Forum is gevraagd doelgroepen meer leidend te laten zijn bij de agendering van activiteiten van het Forum. Dat geldt voor de focus van alle activiteiten van het Forum, en in het bijzonder de adviesdossiers. De concrete meerwaarde van standaardisatie blijkt door koppeling aan een concrete casus, probleem of keten. Uitgangspunt daarbij is dat partijen concreet vragen om gericht actie te nemen. Dat laat onverlet dat de structurele taak van het Forum om waar nodig ook ongevraagd advies te geven, en kansen en witte vlekken te signaleren, te agenderen en te adresseren.

Onderwerpen:

- Standaardisatiescan
Samen met TNO is een standaardisatiescan ontwikkeld. In 2014 wordt desgevraagd bijgedragen aan een scan. Bovendien wordt bijgedragen aan het onderhoud.
- Semantiek. Het Forum blijft participeren in PiLOD, Platform implementatie LOD en in dat kader een onderzoek uitvoeren naar voor- en nadelen van invoering van een URI-strategie. In het kader van het dossier samenhang en beheer zal ook aandacht besteed worden aan samenhang van semantische benaderingen. Desgevraagd wordt ondersteuning geboden bij semantische vraagstukken binnen het Stelsel van Basisregistraties en de decentralisaties richting gemeenten (VISD). Ook blijft het Forum, op basis van vraagsturing, openstaan voor activiteiten in het kader van andere domeinoverstijgende vraagstukken of ketens. De Landkaart semantiek wordt indien relevant ingezet als instrument om verschillende 'benaderingen' ten opzichte van elkaar te kunnen duiden, en/of afgewogen keuzes te maken
- Stelselstandaard
In 2014 zal het Forum - op verzoek van de PSB – verder helpen werken aan de harmonisatie van 3 stelselstandaarden (SUWImI, Stuf en de Geo standaarden), samen met de Belastingdienst, BKWI, ICTU, Geonovum, het Kadaster, KING en de KvK. De inbreng van Forum en College is hierbij specifiek gericht op de de berichtenlaag van de standaarden. Dit project dat in 2013 is gestart, zal in 2014 moeten leiden tot een geaccepteerde standaard.

³ Conform het advies in de Architectuurschets van de Programmaraad Stelsel van Basisregistraties, waarbij het Forum het proces naar meer samenhang tussen sectorale standaarden faciliteert.

- Authenticatie en autorisatie
In 2014 wordt een community ingericht voor het beheer en onderhoud van de Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus. Op de website van het Forum wordt daartoe een platform ingericht.
- Samenhang basisregistraties
BFS participeert in 2014 in 2 stuurgroepen onder de Programmaraad Stelsel van basisregistraties: de stuurgroep Stelselcatalogus en de stuurgroep Werkend Stelsel.
- NORA
Naast de afstemming met de NORA vanuit het dossier samenhangen beheer, zal het Forum in 2014(mits gevraagd) bijdragen aan de (nieuwe) NORA katernen.

2.2.3 Horizontale dossiers

Communicatie

Ook in 2014 ligt de focus voor communicatie op uitbreiding van de bekendheid met de activiteiten en resultaten van Forum Standaardisatie binnen de overheid en in het verlengde daarvan het bedrijfsleven en binnen Europa. Speciale aandacht gaat uit naar de promotie van de open standaarden van de 'pas toe of leg uit'-lijst bij ICT deskundigen en inkopers van centrale en decentrale overheden. In het doelgroepgerichte marketingcommunicatieplan worden de specifieke activiteiten, daar waar mogelijk in samenwerking met anderen zoals BZK/OBR, ECP, IPO, SURFNET, Unie van Waterschappen en VNG&KING nader toegelicht. Activiteiten zullen zoveel mogelijk worden voortgezet en verder verdiept. De doelgroepgerichtheid zal ook worden doorgevoerd in de gekozen mix van communicatiemiddelen waarbij tevens wordt ingezet op meer interactie met de doelgroepen met behulp van de samenwerkingstool PLEIO.

Internationaal:

De afgelopen jaren is geïnvesteerd in internationale kennisverbreding op verschillende standaardisatiedossiers zoals authenticatie en elektronisch factureren. Daarnaast inbreng op werkprogramma's van de Commissie en van Nederlandse standpunten op BNC fiches, en participatie in verschillende Europese overleggen zoals het ICT Multi Stakeholder Platform (MSP) en het project eSens. Dit alles op verzoek van de verantwoordelijke ministeries.

In 2014 worden deze activiteiten voortgezet en verder verdiept. Het beheer van standaarden op Europees niveau krijgt speciale aandacht. Onze betrokkenheid in het eSENS project geldt vooral de *sustainability* van Europees herbruikbare bouwblokken. Onze rol hierin is de *alignment* tussen ons Nederlands beleid en het Europees beleid. Om open processen in het beheer van standaarden te borgen op Europees niveau kan onze BOMOS methodiek naar een Europees niveau groeien. Dit heeft een relatie met de criteria voor de 'pas toe of let uit'-lijst en het dossier "Samenhang en open processen."

Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het in 2013 opgerichte netwerk met vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, van Nederlandse overheidsbelanghebbenden en het bestaande netwerk van partnerlanden. Door het inzetten van deze netwerken kan beter aangesloten worden bij Europese en internationale ontwikkelingen, betere input worden verkregen en meer draagvlak worden gecreëerd voor de benutting van open standaarden. Bovendien kunnen de standaarden die door het MSP en eSENS zijn goedgekeurd op Europees niveau direct of met een verkorte procedure opgenomen worden in onze lijst.

2.3 Deelplannen

Deze paragraaf bevat een uitwerking van alle dossiers in 2014.

In ieder dossier wordt toegelicht wat de aanleiding is voor het dossier en hoe deze zich verhoudt tot de kernactiviteiten, worden de belangrijkste stakeholders benoemd en wordt aangegeven hoe deze betrokken worden bij het dossier. Ook wordt per dossier benoemd op welke wijze deze activiteiten voor de dossiers internationaal en communicatie bevatten.

2.3.1 Dossier: Open standaarden lijsten

Open standaarden, lijsten	
Dossierhouder	Maarten van der veen/Lancelot Schellevis
Forumsponsor	Stuurgroep open standaarden: Wim van Nunspeet; Arianne de Man; Marcel Reuvers; David de Nood.
Aanleiding dossier	Voor een optimale interoperabiliteit tussen overheden onderling, tussen overheid en bedrijfsleven en overheid en burger, is het belangrijk dat er afspraken worden gemaakt over welke gegevens hoe worden uitgewisseld. Deze afspraken worden vastgelegd in standaarden. Als standaarden open zijn dan dragen ze het meest effectief bij aan interoperabiliteit en borgen ze bovendien de keuzevrijheid. Open standaarden zijn naar hun aard namelijk niet software specifiek en kunnen door iedere leverancier worden ingebouwd. Het Forum en College beheren 2 lijsten met open standaarden, en volgen en ondersteunen de adoptie van de standaarden op deze lijsten. (Zie ook het instellingsbesluit art. 3)
Relatie standaardisatie, lijsten open standaarden en adoptie.	De lijsten met open standaarden zijn de kern van de standaardisatieactiviteiten van het Forum Standaardisatie en vormen de basis voor de verschillende adoptieactiviteiten waarop het Forum inzet. Tijdens de toetsing van standaarden voor opname op de lijst, worden de belangrijkste knelpunten voor adoptie gesignaleerd en geadresseerd, zodat hier vervolgens gerichte adoptieactiviteiten op kunnen worden ingezet.
Probleemhouders, beleidspartners en andere betrokkenen	Wie wordt geholpen met deze activiteiten: <i>Primair:</i> Iedere partij die gegevens uitwisselt met de overheid of (semi-) publieke sector. <i>Secundair:</i> softwareleveranciers, ICT adviseurs, standaardisatieorganisaties, experts en beheerders van de standaarden. <i>Beleidspartners:</i> Naast het economische belang (van EZ), zoals ook verwoord in de Digitale Agenda is het beleid om te komen tot een efficiënte, compacte overheid belangrijk (BZK) met b.v. het I-NUP/KING een belangrijke beleidspartner. De betrokkenheid van deze partijen is geborgd door als onderdeel van de toetsingsprocedure expertbijeenkomsten en openbare consultaties te houden.
Specifiek doel	Het beheren van een lijst met open standaarden waarvoor voor overheidsorganisaties een 'pas toe of leg uit'-regime' geldt. Tevens het in standhouden van een lijst met gangbare open standaarden en een procedure voor het bijhouden van deze lijsten.
Resultaten in 2014	Uitvoering toetsingsprocedure: Reeds lopend (gestart in 2013): (eind oktober 2013 bekend)

	Nieuw: • 8x intake • 6x uitgebreide toets (nieuwe standaard) • 1x kleine toets (nieuwe versie van een standaard) Indien niet in 2013 voltooid: • Opstellen (grafische) weergave van samenhang tussen de verschillende standaarden op de 'pas toe of leg uit' -lijst. (indeling in 5 domeinen) - Aanbrengen "gelaagdheid" in de lijsten met standaarden, om de verhouding tussen standaarden inzichtelijker te maken. - Opstellen FAQ voor websiteonderdeel open standaarden.		
Resultaten t.a.v. Communicatie	Grotere bekendheid van het bestaan van de lijsten met open standaarden en de mogelijkheid standaarden aan te melden ter toetsing. Specifiek bij (semi-)publieke instellingen en decentrale overheden. Organisaties zoals KING en SURFNET zijn actieve partners in de communicatie naar deze specifieke doelgroepen.		
Resultaten t.a.v. Internationaal	Halen: Internationale standaarden/richtlijnen voor het toetsen van standaarden in Nederland. Brengen: Nederlandse procedure en ervaringen aanleveren als <i>best practices</i>.		
Risico's	Risico	Impact	Tegenmaatregel
	Weinig aanmeldingen	Matig	Bekendheid lijst vergroten
			Actief benaderen aanmelders
	Hogere complexiteit of gevoeligheid standaarden	Hoog	Beoordelen of procedure aangepast dient te worden
	Partijen volgen 'pas toe of leg uit' -beleid niet	Hoog	Actief naleving beleid volgen en adresseren
Afbakening	Het Forum ontwikkelt zelf geen standaarden. Het Forum begeleidt niet zelfstandig standaarden door de toetsingsprocedure voor de 'pas toe of leg uit' -lijst.		
Planning	De lijsten worden twee maal per jaar aangepast na de College besluiten (mei en november) Voor de rest-activiteiten uit 2013 geldt dat deze naar verwachting in Q1 worden afgerond.		

2.3.2 dossier Adoptie

Opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst geeft status aan een standaard maar is geen einddoel. Baten kunnen worden geïncasseerd als een standaard breed door de overheid (en eventueel daarbuiten) wordt geadopteerd. Dat wil zeggen geïmplementeerd en gebruikt. Het Forum Standaardisatie monitort de adoptie van de standaarden, signaleert adoptiedrempels, neemt zelf actie ter bevordering van de adoptie of vraagt andere stakeholders actie te ondernemen.

Open standaarden, adoptie	
Dossierhouder	Bart Knubben/ Maarten van der Veen
Forumsponsor	• Stuurgroep open standaarden • Voor bepaalde standaarden individuele Forumleden en 'sponsoren' uit 2de ring o.b.v. hun expertise/rol/netwerk.
Probleemhouder s, beleidspartners en andere betrokkenen	Doelgroep: • Primair: organisaties in de (semi-)publieke sector via koepels en andere intermediaire organisaties • Secundair: softwareleveranciers en adoptiepartners zoals standaardisatie-organisaties. Beleidspartners: • EZ – Digitale (Implementatie) Agenda • BZK/iNUP
Betrokkenen	Primaire doelgroep - Gemeenten: - o KING (trekker I-NUP) - o VNG (I-beleidsvertegenwoordiging) - o 100.000+ overleg - o G4 overleg - o VIAG - Provincies: IPO - Waterschappen: UvW - Uitvoeringsorganisaties: Manifestgroep - Rijk: ICCIO Secundaire doelgroep: - Softwareleveranciers: - o ICT~Office, Softwarepakketen.nl, OSSLO - o Gemeentelijke softwareleveranciers (i.s.m. KING) - Adoptie-partners, zoals standaardisatie-organisaties: - o Bijv. ECP, IPv6 Taskforce, Nationaal Forum SEPA-migratie en ISOC.nl
Specifiek doel	Doel: Adoptie van open standaarden van de 'pas toe of leg uit'-lijst bevorderen door adoptie-voortgang en barrières voor standaarden te signaleren en adresseren en zo nodig (aanvullende) adoptie-instrumenten in te zetten. Randvoorwaarden: - o <u>Rol</u>: Forum is aanjager en heeft expertise, netwerk en middelen. Forum is geen beheerder of gebruiker van standaard. - o <u>Maatwerk</u>: Adoptieactiviteiten op basis van knelpunten per standaard. Adoptieactiviteiten kunnen (deels) bestaan uit inzet van 'standaard' instrumentarium van BFS. - o <u>Prioriteren</u>: Budget voor adoptie is beperkt. Dus selectie van activiteiten, niet overal weinig aan doen. Focus op de adoptie van informatiebeveiligingsstandaarden en standaarden in het stelsel van basisregistraties, shared services en iNup voorzieningen. - o <u>Verbondenheid Forum</u>: Om de kans op succesvolle adoptieactiviteiten te

	vergroten is het van belang het netwerk en de (domein)kennis van Forumleden zoveel mogelijk in te zetten. o <u>Samenwerking</u>: De adoptieactiviteiten van het Forum worden met verschillende partners in overleg vormgegeven.												
Resultaten in 2014	1. Sturing op opvolging <u>adoptieadviezen</u> zoals per 'pas toe of leg uit'-standaard gegeven door het Forum Standaardisatie; 2. Uitvoering van <u>adoptie-evaluatie</u> voor twee 'pas toe of leg uit'-standaarden aan de hand van ontwikkelde methodiek; 3. Uitvoering <u>monitor</u> van open standaarden-beleid (enquête, controle aanbestedingen, jaarverslagen en gebruikscijfers); 4. <u>Pro-actief advies</u> bij minimaal twee grote investeringstrajecten over interoperabiliteit en standaarden in het ontwerp en in eventuele aanbestedingsstukken; 5. <u>Inkopers</u> voorlichten en ondersteunen a. Kennisoverdracht aan degenen die de voorstudies voor de tien categorieën van het category management ICT uitvoeren; b. Het beschikbaar zijn voor het inbrengen van kennis in grote (lopende) ICT aanbestedingen; c. Het ontwikkelen en aanbieden, samen met Pianoo, van hulpmiddelen voor inkopers om hen te helpen hun rol bij het toepassen van open standaarden op te pakken (o.a. beslisboom relevantie standaarden, bestekteksten, aanpassing aanwijzingen voor regelgeving); d. Het samen met Pianoo beter communiceren over het open standaarden beleid en communiceren via de evenementen voor IUC's, SSO's, Inkopers en ICT-ers die door DGOBR/FHIR en DGOBR/DIR worden georganiseerd. 6. Betrokkenheid <u>softwareleveranciers</u> vergroten. 7. Twee <u>adoptiebijeenkomsten</u> rondom standaarden (zoals 'plugfest') 8. <u>Berichtgeving</u> via website en Twitter en participatie in <u>online communities</u> via social media (bijv. LinkedIn en Pleio) 9. <u>Artikelen</u> publiceren 10. Inhoudelijke bijdrage leveren aan <u>congressen/bijeenkomsten</u>												
Resultaten Communicatie	- Bijdragen aan minimaal 2 congressen, zoals ECP Jaarcongres en ICT & Overheid - Nieuwsberichten en tweets bij iedere toevoeging aan de lijst - Intensivering in communicatie naar doelgroepen waar adoptie achterblijft, zoals: (semi) publieke instellingen en gemeenten. Direct, waar mogelijk en anders via of ism partijen zoals KING en SURFnet en intensivering communicatie naar leveranciers.												
Resultaten Internationaal	Halen: Adoptie-aanpakken en ervaringen voor bepaalde (internationale) standaarden hergebruiken of bij aansluiten Brengen: Standaarden aanmelden voor Europese lijst												
Risico's	<table><tr><th>Risico</th><th>Impact</th><th>Tegenmaatregel</th></tr><tr><td>Omvang van doelgroep</td><td>Midden</td><td>Samenwerking met koepels etc.</td></tr><tr><td>Verschillende type standaarden</td><td>Midden</td><td>Inzicht in samenhang</td></tr><tr><td>Geen handhavings-instrument voor adoptie</td><td>Hoog</td><td>'Pas toe of leg uit' –principe helder uitleggen. Zoveel mogelijk werkelijk contact houden met de verantwoordelijke partijen voor adoptie.</td></tr></table>	Risico	Impact	Tegenmaatregel	Omvang van doelgroep	Midden	Samenwerking met koepels etc.	Verschillende type standaarden	Midden	Inzicht in samenhang	Geen handhavings-instrument voor adoptie	Hoog	'Pas toe of leg uit' –principe helder uitleggen. Zoveel mogelijk werkelijk contact houden met de verantwoordelijke partijen voor adoptie.
Risico	Impact	Tegenmaatregel											
Omvang van doelgroep	Midden	Samenwerking met koepels etc.											
Verschillende type standaarden	Midden	Inzicht in samenhang											
Geen handhavings-instrument voor adoptie	Hoog	'Pas toe of leg uit' –principe helder uitleggen. Zoveel mogelijk werkelijk contact houden met de verantwoordelijke partijen voor adoptie.											
Afbakening	Activiteiten worden zoveel mogelijk op verzoek (vraaggestuurd) en/of in samenwerking met betrokkenen uit het veld georganiseerd.												

--	--

2.3.3 dossier: Samenhang en beheer

Samenhang en Beheer van standaarden	
Dossierhouder	Marijke Salters
Forumsponsor	Simon Spoormaker
Aanleiding dossier	Het Forum en de architectuurschets heeft een vraag gesteld naar de samenhang van standaarden. Open (beheer)processen zijn een randvoorwaarde voor een kwalitatief goede open standaard. Omdat voor beide opdrachten dezelfde stakeholders relevant zijn deze twee aspecten samengevoegd in 1 dossier.
Relatie standaardisatie, lijsten open standaarden en adoptie.	De criteria voor uitstekend beheer vereisen een goede beheerorganisatie en open beheerprocessen.
Probleemhouders, beleidspartners en andere betrokkenen	Logius en andere beheerpartijen
Specifiek doel	Professionalisering van het beheer van open standaarden, zodat de adoptie ervan door transparantie van de processen beter verloopt.
Resultaten in 2014	• Een advies voor minimaal 3 open standaarden voor de verbetering van de open processen. • Een visualisatie van de samenhang van de standaarden op de lijst. • Beheer van de lijst: Inzichtelijke presentatie in samenhang met transparantie op het internet van de standaarden op de lijst. • Initiëren van een overheidscommunity voor samenhang van standaarden en open processen voor beheer. • Initiëren van een overheidscommunity voor het delen van kennis en oplossing voor semantiek binnen een standaard, zie ook vraagsturing, semantiek. • <u>Samenhang basisregistraties</u> BFS participeert in 2 stuurgroepen onder de Programmaraad Stelsel van basisregistraties: de stuurgroep Stelselcatalogus en de stuurgroep Werkend Stelsel. • <u>Samenhang PToLU lijst, gangbare lijst, lijst wettelijke standaarden.</u>
Resultaten t.a.v. Communicatie	Adviezen worden op de website gepubliceerd. De lijsten krijgen een andere 'look&feel'. Publicatie van de visualisaties Conferentie: samenhang en open processen
Resultaten t.a.v. Internationaal	Delen van kennis en ervaring met Europa. Doorontwikkeling van de BOMOS methodiek tot een Europese standaard. Zie bij Internationaal

Risico's	Risico	Impact	Tegenmaatregel
	Relatie met uitstekend beheer	Groot	Duidelijke communicatie over de waarde van het advies; Geen open ticket voor uitstekend beheer
Afbakening	Adviezen aan andere dan Logius partijen zijn niet verplicht. Visualisatie gaat samen met architectuur, maar de focus ligt op de standaarden. Zonder commitment van het lijsten dossier zullen veranderingen rondom de lijsten niet werken. De community gaat niet verder dan de standaarden die betrekking hebben op de overheid.		
Planning	Jan-mrt: Visualisatie samenhang en vervolg Architectuurschets/ beheer lijsten April- juni: Community start/ 3 adviezen Sept- nov: Samenhang lijsten, afbakening		

2.3.4 dossier Voorzieningen

Voorzieningen			
Dossierhouder	Marijke Abrahamse		
Forumsponsoren	Begeleidingsgroep: Guus Bronkhorst; Cor Franke; Maarten Hillenaar; Gé Linssen; Steven Luitjens; Nico Romijn; Bert Uffen; Nico Westpalm van Hoorn		
Aanleiding dossier	Uit instellingsbesluit: <i>het adviseren over een toetsingskader voor het ontwikkelen, beheren en gebruiken van basisvoorzieningen en elektronische diensten voor overheidsbrede toepassing, waaronder een procedure voor het maken van een lijst</i> In 2013 heeft het College besloten een 'Overweeglijst' met voorzieningen in te stellen. Er is een procedure ontwikkeld die toetst op stabiliteit, robuustheid en potentie.		
Relatie standaardisatie, lijsten open standaarden en adoptie.	Procedure en criteria ontwikkeld op basis van en in lijn met de procedure voor open standaarden Adoptieadvies maakt onderdeel uit van de procedure.		
Probleemhouders, beleidspartners en andere betrokkenen	BZK en EZ zijn beleidspartners, m.n. daar waar zij grootschalig hergebruik willen bevorderen. De adoptiemaatregelen die bij erkenning van een voorziening worden getroffen zullen zich primair richten op (groepen) overheden die zich ook via het bestuursakkoord hebben verbonden aan NUP.		
Specifiek doel	Grootschalige aansluiting op en het gebruik van de basisvoorzieningen van de e-overheid versnellen. Meer specifiek is het doel komen tot een situatie waarin: Het voor de betrokken partijen duidelijk is wat basisvoorzieningen zijn en welke van die basisvoorzieningen men geacht wordt te gebruiken met uitsluiting van specifieke lokale oplossingen. Doelgroep: (semi-)publieke sector.		
Resultaten in 2014	• De twee procedures die in 2013 zijn gestart afronden. • Waar zinvol en mogelijk adoptie-activiteiten voor deze voorzieningen ondersteunen. • Verbeteren procedure a.d.h.v. leerpunten uit de eerste cycli. • Twee nieuwe voorzieningen in procedure nemen. • Uitvoeren verkenning naar kansrijke potentiële kandidaten.		
Resultaten Communicatie	• Goede positionering van de 'Overweeglijst met voorzieningen' binnen de publieke sector. • Brede communicatie over toegevoegde waarde van de Overweeglijst. • Verder gedurende de procedures vergelijkbaar met communicatie rondom open standaarden.		
Resultaten Internationaal	Inbreng van procedure en criteria in eSens en informeel Netwerk.		
Risico's			
	Risico	Kans	Tegenmaatregel
	Terughoudendheid bij aanmelden van	hoog	Collegeleden committeren aan het instellen van de

	voorzieningen		Overweeglijst en daarmee aan het voordragen van voorzieningen
	Afbreukrisico voor eigenaren bij inbrengen voorziening in procedure	middel	Aangrijpen evt. negatieve scores als verbeterpunten en daarmee kansen
	Bestuurlijke drukte	middel	Benadrukken onafhankelijke en overheidsbrede positie College. Hergebruiken 'eerder' werk (toetsen, businesscases enz).
	Spanning macro vs. microbusinesscases	middel	Uitleggen dat de overweeglijst een harmonisatie en stimuleringsmaatregel is, geen bedreiging.
	Maatregelen algemeen: goede afstemming met BZK, EZ en andere stakeholders (NUP, OBR, KING, Manifestpartijen in het bijzonder)		
Afbakening	In overleg/ afstemming met BZK en EZ		
Planning	Q1: Afronden in 2013 gestarte procedures Q2-Q3: volgende 2 voorzieningen in procedure Q1-Q4: oriëntatie potentiële kandidaten; communicatie		

2.3.5 dossier Semantiek

Semantiek			
Dossierhouder	Marijke Abrahamse		
Forum sponsoren	Cor Franke; Marcel Reuvers		
Aanleiding dossier	Kerntaak cf. instellingsbesluit: 'het monitoren ... en doen van voorstellen voor de ontwikkeling en adoptie van semantische standaarden voor met name domeinoverstijgende toepassingen'.		
Relatie standaardisatie, lijsten open standaarden en adoptie.	Semantische standaarden vormen een specifiek type standaarden op de lijst. In het dossier semantiek is speciale aandacht voor semantische interoperabiliteit en domein-overstijgende standaarden en methodieken. Zie ook: Dossier Vraagsturing: Samenhang basisregistraties		
Probleemhouders, beleidspartners en andere betrokkenen	BZK en EZ zijn beleidspartners, in het bijzonder waar zij uitwisseling en éénduidig hergebruik willen bevorderen, bijv. in het Stelsel van basisregistraties. Semantiekvraagstukken worden m.n. (h)erkend bij (grote) uitvoeringsorganisaties en in Ketensamenwerkingsverbanden en de actuele decentralisatieprojecten richting gemeenten.		
Specifiek doel	Bevorderen van semantische interoperabiliteit waardoor maatschappelijke baten als éénmalige uitvraag van gegevens en hergebruik worden gerealiseerd. Subdoel: Stimuleren van standaardisatie bij initiatieven rondom Linked (Open) Data Subdoel: bieden van inzicht in de veelheid van semantische benaderingen, wanneer deze toe te passen en hoe ze zich tot elkaar verhouden. De Landkaart Semantiek is hierbij een bruikbaar instrument.		
Resultaten in 2014	• Participatie in het Platform Implementatie Linked Open Data (PiLOD) • Toepassing Landkaart semantiek: Op verzoek uitbreiding met meer benaderingen en/of begeleiden casussen; bijhouden community; organiseren beheer/expert sessie • Afronden filmpje over de problematiek van semantiek • Participatie in de NORA-ontwikkelingen op het terrein van semantiek • Vraaggestuurd ondersteunen van domeinoverstijgende semantische initiatieven (zie ook dossier vraagsturing), in dit kader actief volgen ontwikkelingen rondom Stelsel van Basisregistraties en decentralisaties naar Gemeenten.		
Resultaten Communicatie	Oplevering filmpje over de problematiek van semantiek Gebruik van en/of discussie over Landkaart		
Resultaten internationaal	Presentatie over de Landkaart in de Netwerkgroep en/of inbreng in relevante EU-werkgroep		
Risico's	Risico's	Kans	Tegenmaatregel

	Semantiek is te abstract en/of lastig	groot	Filmpje als eyeopener
	Vraaggestuurde trajecten zijn domeingebonden	groot	Problematiek relateren aan e-overheid en lopende ontwikkelingen (iNUP, decentralisaties, CR)
	'Scholenstrijd'	groot	Landkaart gebruiken om overeenkomsten en verschillen te duiden
Afbakening	Het Forum neemt geen voortrekkersrol t.a.v. het zelf ontwikkelen of stimuleren van specifieke methoden.		
Planning	Q1: Afronden en verspreiden filmpje semantiek Q1-4: Op verzoek: - Ondersteunen bij toepassing Landkaart semantiek - Ondersteunen van domeinoverstijgende initiatieven		

2.3.6 dossier Vraagsturing

Vraagsturing Standaardisatie 1. Standaardisatiescan 2. Handreiking betrouwbaarheidsniveaus 3. Toetsingskader STORK compliancy authenticatiemiddelen 4. NORA 5. Stelselstandaard 6. Opslag in de Cloud 7. Samenhang basisregistraties	
Dossierhouder	Peter Waters
Forumsponsor	Nico Westpalm van Hoorn, Guus Bronkhorst, Gé Linssen
Aanleiding dossier	Zowel vanuit het College als vanuit het Forum is gevraagd doelgroepen meer leidend te laten zijn bij de agendering van activiteiten van het Forum. Uitgangspunt bij dit dossier is dat partijen het Forum vragen om gericht actie te nemen. Het initiatief ligt dus niet bij het Forum. Door vraagsturing blijft expertise van het Forum beschikbaar voor digitale samenwerking binnen een sector en tussen ketenpartijen.
Relatie standaardisatie, lijsten open standaarden en adoptie.	
Probleemhouders, beleidspartners en andere betrokkenen	In principe alle sectoren van overheidshandelen. Voor de onder genoemde activiteiten zijn partners: 1. Standaardisatiescan: EZ, TNO, sector Logistiek 2. Handreiking: vertegenwoordigers verschillende overheidslagen, uitvoeringsorganisaties, beleidsmakers en bedrijven 3. Toetsingskader STORK: EZ, BZK, Belastingdienst, Logius, middelenaanbieders 4. NORA: BZK, verschillende overheidslagen, uitvoeringsorganisaties 5. Stelselstandaard: KING, PSB, BZK, Logius, verschillende overheidslagen, uitvoeringsorganisaties 6. Opslag in de cloud: BZK, KING, Logius 7. Samenhang basisregistraties: PSB, KvK, KING, ICCIO
Specifiek doel	Zeven vragen zijn aangekondigd dan wel gestart: 1. Standaardisatiescan: het beschikbaar krijgen van een herbruikbare standaardisatie scan waarmee een sector zelf in een specifiek domein kan kijken of standaardisatie in een informatieketen economische winst kan opleveren; 2. Handreiking: Het onderhouden van de handreiking en het ondersteunen van de community 3. Toetsingskader STORK: Het beschikbaar krijgen van operationaliseerbare criteria en een procedure voor het toetsen van authenticatie middelen aan het STORK kader 4. NORA: Het beschikbaar krijgen van nadere uitwerking van NORA 5. Stelselstandaard: het beschikbaar krijgen van een generiek koppelvlak voor de bevraging en mutatie van alle basisregistraties 6. Opslag in de cloud: het ontwikkelen van een stappenplan met uitleg voor de keuze van opslag opties in de cloud 7. Samenhang basisregistraties: het beschikbaar krijgen van een vernieuwde stelselcatalogus die zowel duidelijkheid geeft over betekenissen van begrippen als over de geschiktheid van die betekenis

	voor het eigen werkproces; agendering semantiek		
Resultaten t.a.v. Communicatie	1. Standaardisatiescan: rapportage 2. Handreiking: Aanpassing website, beheerplan, 2 bijeenkomsten 3. Toetsingskader STORK: Onderzoeksrapport met criteria en voorstel voor procedure 4. NORA: geen 5. geen 6. Publicatie met beslisboom 7. geen		
Resultaten t.a.v. Internationaal	Ad 2. Handreiking een Engelse vertaling en presentatie in Europa Ad 3. Toetsingskader: inbreng via EZ in Europees overleg		
Risico's	Risico	Impact	Tegenmaatregel
Afbakening	Beheer ontwikkelde instrumenten (ad1 en ad 2) hoort tot reguliere activiteiten. Nieuwe verzoeken worden ter beoordeling aan Forum voorgelegd.		
Planning	1. Standaardisatiescan: Q1 t/m Q4, 0.1 fte 2. Handreiking: Q1 en Q3, 0.1 fte 3. Toetsingskader STORK: Q1 t/m Q4, 0.4 fte 4. NORA: PM (MA) 5. Stelselstandaard: Q 1t/m Q4 6. Opslag in de cloud: Q2 en Q3, 0.2 fte 7. Samenhang basisregistraties: Q1 t/m Q4, 0.2 fte		

2.3.7 dossier Internationaal

Internationaal	
Dossierhouder	Joris Gresnigt
Forumspponsor	Simon Spoormaker Steven Luitjens Gerard Hartsink
Aanleiding dossier	Gegevensuitwisseling houdt niet op bij de grens, standaardisatie van die uitwisseling ook niet. Alle dossiers in dit werkplan hebben dan ook een internationale component. Om ervoor te zorgen dat het Forum effectief internationaal opereert, de verschillende inbrengen in samenhang internationaal kan inbrengen en vanuit één aanspreekpunt, is ervoor gekozen om internationaal als apart dossier te behandelen. Hierbij wordt nadrukkelijk aangesloten bij al bestaande gremia zoals ISO, de Europese Standaardisatie Organisaties en UN/CEFACT.
Relatie standaardisatie, lijsten open standaarden en adoptie.	Bijna al de standaarden op onze lijsten zijn internationaal of zijn een profiel op een internationale standaard. Standaarden die verplicht worden in Brussel zullen wij ook moeten invoeren. Daarnaast heeft de Europese Commissie ook zelf processen en criteria om standaarden te selecteren en daarvoor zijn standaarden in procedure die op onze lijsten staan.
Probleemhouders, beleidspartners en andere betrokkenen	Op beleidsniveau zijn BZK en EZ verantwoordelijk op dit dossier. BZK voor de ISA groepen (B&I), en internationale CIO afstemming (OBR). EZ voor het Multi Stakeholder Platform en workpackage 3 van de eSens pilot. Het Forum ondersteunt beide ministeries door stukken te reviewen, nieuwe ideeën aan te dragen, standpunten te formuleren, naar bijeenkomsten te gaan en haar (internationale) netwerk in te zetten. Belangrijke betrokkenen bij dit dossier zijn het (internationale) bedrijfsleven en de (internationale) standaardisatieorganisaties. Uiteindelijk zijn het de uitvoeringspartijen in Nederland die zorg moeten dragen dat alles wat in Brussel wordt bedacht ook wordt ingevoerd. BFS zal dan ook de grote uitvoerders, gemeenten en provincies op de hoogte brengen van wat er speelt en waar mogelijk vragen om hun input. Dit zal zover mogelijk via de koepelorganisaties gaan (Manifestgroep, KING, IPO etc) die ook vertegenwoordigd zijn in het Forum.
Specifiek doel	Zorgen dat het Forum weet wat er internationaal speelt op haar onderwerpen, deze kennis kan delen met stakeholders en daarop zo nodig zal acteren zodat de Nederlandse belangen internationaal geborgd worden. Zoveel mogelijk alignment tussen Europa en Nederland.
Resultaten in 2013	Bijdragen aan de inbreng van het Nederlandse standpunt bij de Europese Commissie over de in dit werkplan genoemde thema's in afstemming met bovengenoemde belanghebbenden. Adviezen over internationale thema's aan belanghebbenden. Door: 1. Gebruiken van het in 2013 opgerichte netwerk met standaardisatievertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en betrekken overheidsbelanghebbenden en daar informatie van uitvragen en delen voor participatie. Door het inzetten van dit netwerk beter aangesloten worden bij Europese en internationale ontwikkelingen, betere input worden verkregen

	en meer draagvalk worden gecreëerd. 2. Participatie in relevante groepen van de Europese Commissie zoals gevraagd door het ministerie van EZ en BZK en in afstemming met stakeholders A) DGDIGIT, ISA (interoperabiliteits) groepen: - CAMSS (standaarden selecteren): vergelijking verschillende adoptiemethodes van de lidstaten, borgen en gebruik van CAMSS methodiek. - SEMIC (semantische interoperabiliteit). - Community building: maken en uitdragen Europese BOMOS - Inventarisatie adoptie van security standaarden B) DGConnect/DGEnterprise: ICT Multistakeholder Platform, een soort Forum standaardisatie op Europees niveau. C) DgConnect: eSens, pilot om eerdere pilots op het gebied van interoperabiliteit te verankeren. 3. Participatie in het internationale partnernetwerk met gelijk gestemde landen op standaardisatiegebied. Hierdoor kan de inbreng in Brussel effectiever worden. 4. Doorontwikkeling BOMOS methodiek, open processen voor beheer op Europees niveau 5. Tweejaarlijks overzicht van wat er speelt op het gebied van internationale standaardisatie.									
Resultaten t.a.v. Communicatie	Informatie verspreiden over internationale standaardisatie onder onze stakeholders. Hiervoor spreken op nationale en internationale bijeenkomsten over wat er internationaal speelt, waarom dit belangrijk is en wat er gedaan moet worden en het uitdelen van het internationale overzicht. Verdere verspreiding van internationaal nieuws via Twitter.									
Risico's	<table><tr><th>Risico</th><th>Impact</th><th>Tegenmaatregel</th></tr><tr><td>Te grote scope. Internationaal gebeurt er zeer veel door veel partijen.</td><td>Medium</td><td>Focussen op de toegevoegde waarde van het Forum en waar anderen zich niet mee bezighouden. Acteren waar vraag is.</td></tr><tr><td>Onvoldoende afstemming met stakeholders, waardoor er geen gedragen (NL) standpunt is.</td><td>Medium</td><td>Gebruik maken van het internationale partnernetwerk en netwerk met nationale standaardisatie vertegenwoordigers om voor en na te bespreken.</td></tr></table>	Risico	Impact	Tegenmaatregel	Te grote scope. Internationaal gebeurt er zeer veel door veel partijen.	Medium	Focussen op de toegevoegde waarde van het Forum en waar anderen zich niet mee bezighouden. Acteren waar vraag is.	Onvoldoende afstemming met stakeholders, waardoor er geen gedragen (NL) standpunt is.	Medium	Gebruik maken van het internationale partnernetwerk en netwerk met nationale standaardisatie vertegenwoordigers om voor en na te bespreken.
Risico	Impact	Tegenmaatregel								
Te grote scope. Internationaal gebeurt er zeer veel door veel partijen.	Medium	Focussen op de toegevoegde waarde van het Forum en waar anderen zich niet mee bezighouden. Acteren waar vraag is.								
Onvoldoende afstemming met stakeholders, waardoor er geen gedragen (NL) standpunt is.	Medium	Gebruik maken van het internationale partnernetwerk en netwerk met nationale standaardisatie vertegenwoordigers om voor en na te bespreken.								
Afbakening	Het Forum zal zich niet verdiepen in internationale sectorale standaardisatie. Het Forum is niet beleidsverantwoordelijk op dit dossier.									
Planning	Doorlopend Q1-Q4.									

2.3.8 dossier Communicatie

Communicatie	
Dossierhouder	Monique Dassen
Forumsponsor	Nico Westpalm van Hoorn
Aanleiding dossier	Bekendheid met de rol en doelen van Forum Standaardisatie is essentieel voor de effectiviteit ervan. De focus voor communicatie blijft daarom ook in 2014 gevestigd op het promoten van de activiteiten van het Forum binnen en buiten de overheid.
Relatie standaardisatie, lijsten open standaarden en adoptie.	Zonder communicatie over de lijsten met open standaarden is er nauwelijks bekendheid met of kennis over standaardisatie en interoperabiliteit in het algemeen en open standaarden en hun nut/noodzaak in het bijzonder.
Probleemhouders, beleidspartners en andere betrokkenen	• Opdrachtgever • Forum en College Standaardisatie • KING • ECP • Logius
Doelgroepen	- Bestuurders binnen het Rijk (Collegeleden, CIO's, SG's en DG's) - Bestuurders van de Manifestgroep partijen en andere uitvoeringsorganisaties. - Bestuurders van gemeenten, waterschappen en provincies. - Bestuurders in het bedrijfsleven via VNO-NCW en MKB-NL - Standaardisatie-organisaties en beheerders van standaarden - Gebruikers (architecten, IT-deskundigen, projectleiders) - Inkopers (van software) - Leveranciers van software aan overheden.
Specifiek doel	1. Uitbreiden van de bekendheid met Forum en College Standaardisatie (als instituut) bij overheid en markt en vergroten van de kennis over wat Forum en College Standaardisatie doen, wat hun taak is. 2. Bekendheid genereren voor het onderwerp standaardisatie (en interoperabiliteit) in het algemeen en de lijsten met open standaarden van het College in het bijzonder zodat adoptie/gebruik van open standaarden binnen de overheid toeneemt. Strategie: - Interessant en relevant maken van de boodschap over wat nut/noodzaak en de voordelen van standaardisatie en het gebruik van open standaarden zijn, voor de overheid en voor de maatschappij als geheel. In communicatie is interoperabiliteit een te lastig begrip gebleken, daarom spreken we over standaardisatie en hergebruik. - Forum Standaardisatie wordt gepresenteerd als adviseur van de overheid waar het gaat over standaardisatie, open standaarden en de adoptie ervan binnen de overheid. - Zichtbaar, aanwezig en betrokken zijn bij standaardisatie-trajecten binnen de NL overheid en binnen Europa. - Intensiveren van de samenwerking met KING, ECP en ICCIO en

	daarmee standaardisatie en de toepassing van open standaarden binnen de overheid op de agenda te houden. - Doorlopend communiceren via verschillende kanalen (waaronder website, sociale media, evenementen en publicaties) over doelen, actualiteiten, behaalde successen en mijlpalen over Forum Standaardisatie en rondom (de lijsten met) open standaarden. - Actief uitnodigen van organisaties om standaarden aan te melden voor de 'pas toe of leg uit'-lijst. - Specifieke doelgroepbenadering per doelgroep die terugkomt in de opbouw en content van de website.
Resultaten in 2014	- Thema's waarop standaardisatie betrekking heeft en de toepassing van open standaarden van de 'pas toe of leg uit'-lijst staat op de agenda van bestuurders binnen de overheden. - Toegenomen bekendheid met en kennis over de lijsten met open standaarden bij specifieke (semi-) publieke doelgroepen t.o.v. huidige situatie. - Toegenomen bekendheid met en kennis over de lijsten met open standaarden bij specifieke marktpartijen (zoals ICT-deskundigen, inkopers en softwareleveranciers) t.o.v. huidige situatie. - Adoptie van standaarden van de lijsten is toegenomen bij decentrale overheden. - Nieuwe publicaties t.b.v. specifieke doelgroepen (zoals ICT-inkopers binnen de overheid) en/of over specifieke onderwerpen zoals over de adoptie en toepassing van open standaarden. - Deelname aan en mede organisatie van verschillende adoptie-bevorderende bijeenkomsten (zoals zgn. plugfests, test-events en coming-out-parties) en seminars voor specifieke open standaarden. - (Mede) organisatie van congressen over ICT & Innovatie en elektronische dienstverlening binnen de overheid waarbinnen standaardisatie een thema is (zoals het ECP Jaarcongres, KING Jaarcongres, VIAG Jaarcongres, i-Bestuurcongres, Overheid&ICT en andere evenementen).
Resultaten t.a.v. Communicatie	n.v.t.
Resultaten t.a.v. Internationaal	PM
Risico's	• Gebrek aan interesse of gevoel van urgentie voor het onderwerp standaardisatie en de adoptie van open standaarden bij de doelgroepen. • De dagelijkse praktijk / de waan van de dag.
Afbakening	Focus ligt op de toepassing en adoptie van open standaarden van de 'pas toe of leg uit'-lijst binnen de overheid.
Planning	• Communicatie is een continue activiteit die gedurende het hele jaar aandacht verdient en uitgevoerd dient te worden. • Belangrijke evenementen waar standaardisatie en elektronische dienstverlening op het programma staan zijn er in Q1, Q2 en Q4.

3. Budget & begroting – PM

Budget en begroting worden - in bilateraal overleg met beleidsopdrachtgever EZ - nog nader uitgewerkt.